

JUNI 2002

MILJØ DESIGN TEKNIK NR 02

LYS

LIGHT & BUILDING 2002

SÅDAN LAVES EN GLØDELAMPE

FREDERIKSHAVN VIL VÆRE LYSETS BY

EU - KONKURRENCE GØR FREMSKRIDT

LAMPEDESIGN MED AFSÆT I NATUREN

Forsidefoto:

Indsmeltning. Stel og kolbe varmes op og smeltes sammen.
Foto: Jørgen Jensen Fotografi.

Bagsidefoto:

Light + Building.
Foto: Gunver Hansen.

»LYS« er et dansk tidsskrift, der behandler inden- og udenlandske lystemaer.

14. årgang nr. 2
Juni 2002

Udgiver

Lysteknisk Selskab og DELTA
Dansk Elektronik, Lys og Akustik

Redaktion

Jørgen Klausen (ansvh.)
Dorte Gram (red. sekr.)
Poul Erik Pedersen
Vibeke Clausen
Gunver Hansen

Grafisk idé og layout

Kontrapunkt A/S

Teknisk Produktion

Glumsø Bogtrykkeri

Pris

D. Kr. 60,00 pr. nr.
D. Kr. 170,00 p. a.
inkl. fors. + moms
leveret i Danmark

Lys udkommer 4 gange p.a.

Forfatterne alene er ansvarlige for artiklernes indhold, der ikke nødvendigvis udtrykker udgiverens anskuelse.

© Eftertryk af artikler og illustrationer må kun ske efter aftale med redaktionen.

ISSN: 0904-7824

LYS

Lysteknisk Selskab
Engholmvej 19
Postboks 28
3660 Stenløse
Tlf. +45 47 17 18 00
Fax +45 47 17 08 32
E-mail: information@lysteknisk.dk
Hjemmeside: www.lysteknisk.dk

61 Light + Building

Light + Building er en meget stor belysningsmesse, der omfatter både teknisk og dekorativ belysning. Et af emnerne var LED. Det bliver især brugt til at lave farveskift, små armaturer til orienteringslys og til dekorative armaturer. Der var også flere eksempler på sekundære belysningsystemer, hvor en reflektor belyses af en projektor placeret i en afstand fra reflektoren.

68 Sådan laves en glødelampe

"Lys" har besøgt Danlamp as i Aabenraa, som fremstiller ca. 800.000 speciallamper om året. Produktionen foregår i de samme lokaler, som da fabrikken blev grundlagt i 1930. Fremstillingen er et kunsthåndværk. Pigerne hæfter glødetråden på i hånden.

75 Frederikshavn vil være lysets by

I Frederikshavn er byens lys en del af erhvervspolitikken. I samarbejde med byens erhvervsråd har kommunen formuleret en belysningspolitik, som skal gøre byen kendt som lysets by. Ét af de overordnede formål er at trække flere besøgende og handlende til byen.

- 60** Leder
- 61** Light + Building 2002
- 68** Der vil altid være brug for glødelamper!
- 70** Sådan laves en glødelampe
- 75** Frederikshavn vil være lysets by
- 80** EU – konkurrence i fremskridt
- 82** Stjernerne lyser i Sundby Kirke
- 84** Spændende lysindfald på Syddansk Universitet
- 89** Hvilken by skal være "Årets Udelysby" 2002?
- 90** Belysning af Brogårds Plads i Albertslund
- 92** Moderne lysstyring i Ferrings nye domicil
- 96** Ombygning af Østerågade i Aalborg
- 98** Friske bud fra de unge
- 100** UngtLys
- 104** LysStrejf
- 106** ProduktNyt
- 108** Kalender
- 109** Summaries
- 110** Næste nummer

Glødelampen lever – og har det godt!

Jørgen Klausen er ansvarsh. redaktør.

Igennem sin mere end 120-årige levetid har glødelampen været udsat for adskillige angreb. Først fra lysstofrøret senest fra lavenergilamperne. Da den første lavenergilampe (populært betegnet syltetøjsglasset) blev lanceret af Philips i 1979 i forbindelse med fejring af glødelampens 100 års jubilæum, udtalte spåmænd, at glødelampens dage var talte inden for en overskuelig årrække.

Forudsigelserne om glødelampens deroute blev forstærket i begyndelsen af 90'erne, da sortimentet af lavenergilamperne efterhånden var blevet kraftigt udvidet og raffineret, så bl.a. dimensioner og form kom tæt på glødelampen. Ved siden af denne kampfælle fik glødelampen en ny nemlig halogenpæren, som siden slutningen af 80'erne var på stærk fremmarch.

I dag kan vi konstatere, at glødelampen lever og har det godt. Ganske vist er der ikke stigning i forbruget, nærmere end stagnation eller lille nedgang; men glødelampen har fortsat mange fortalere; og med god grund. For selv om lysstofrør, lavenergipærer og kompaktlysstofrør gør sig stærkere og stærkere gældende ikke mindst på arbejdspladserne, så er glødelampen langt mere sejlivet i hjemmene. Her kommer dens uomtvistelige kvaliteter frem, som gør, at vi mange år fremover endnu vil se den som en vigtig lyskilde ved siden af lavenergipærene og kommende nye lyskildetyper som fx lysdioderne.

Produktionen af standardglødelamper i Danmark ophørte i begyndelsen af 80'erne med nedlæggelsen af Nordisk Glødelampeindustri i Herlev. Herefter er produktion af standardlamperne henlagt til udlandet; men når det drejer sig om speciallamper til forskellige spændinger, så har vi stadig en dansk produktion på Danlamp i Aabenraa. Her kan man i de måske lidt støvede produktionslokaliteter i sammenligning med vore dages toptunede produktionsmaskiner i de store udenlandske lyskilddefabrikker stadig være konkurrencedygtig. Virksomheden har koncentreret sig om specialprodukter, hvor den lille hurtigt omstillelige produktionsenhed bl.a. gør det muligt at gå ned i ganske små stykantal. Det er dansk håndarbejde i den kendte gode danske kvalitet. Og Danlamps direktør Erik Krogh Rasmussen er ikke bange for fremtiden. Som han udtrykker det i interviewet på side 68: "Der vil fortsat i mange år fremover være brug for Danlamps produkter – trods trusler fra lysdioder og andre typer lyskilder".

Et er givet – Det er få, der i dag som tidligere tiders mere skråsikre spåmænd, tør udtale sig om og i givet fald, *hvornår* glødelampen er out.

Jørgen Klausen